

9. neděle mezidobí „C“

VELKÁ VÍRA TAM, KDE BYCHOM TO NEČEKALI

Podiv Pána Ježíše nad vírou římského setníka

První čtení:

1 Kr 8,41-43

/

Text kázání:

L 7,1-10

PRVNÍ ČTENÍ

1 Královská 8,41-43 ...přijde-li cizinec, který není z Izraele, tvého lidu, ze vzdálené země kvůli tvému jménu, neboť budou slyšet o tvém velkém jménu a o tvé mocné ruce a o tvé vztažené paži, přijde-li a bude se modlit obrácen k tomuto domu, vyslyš v nebesích, v sídle, kde přebýváš, a učiň vše, oč k tobě ten cizinec bude volat, aby poznaly tvé jméno všechny národy země a bály se tě jako Izrael, tvůj lid, aby poznaly, že se tento dům, který jsem vybudoval, nazývá tvým jménem.

TEXT KÁZÁNÍ

Lukáš 7,1-10 Když to všechno svým posluchačům pověděl, odešel do Kafarnaum. 2 Tam měl jeden setník otroka, na němž mu velmi záleželo; ten byl na smrt nemocen. 3 Když setník uslyšel o Ježíšovi, poslal k němu židovské starší a žádal ho, aby přišel a zachránil život jeho otroka. 4 Ti přišli k Ježíšovi a snažně ho prosili: "Je hoden, abys mu to udělal; 5 neboť miluje náš národ, i synagógu nám vystavěl." 6 Ježíš šel s nimi. A když už byl nedaleko jeho domu, poslal setník své přátele se vzkazem: "Pane, neobtěžuj se; vždyť nejsem hoden, abys vstoupil pod mou střechu. 7 Proto jsem se ani neodvážil k tobě přijít. Ale dej rozkaz („řekni slovo“), a můj sluha bude zdrav. 8 Vždyť i já podléhám rozkazům a vojákům rozkazují; řeknu-li některému `jdi`, pak jde; jinému `pojď sem`, pak přijde; a svému otroku `udělej to`, pak to udělá." 9 Když to Ježíš uslyšel, podivil se, obrátil se k zástupu, který ho následoval, a řekl: "Právím vám, že tak velikou víru jsem nenalezl ani v Izraeli." 10 Když se poslové navrátili do setníkovy domu, našli toho otroka zdravého.

KÁZÁNÍ

1. KONTEXT

Dnešní evangelijní příběh o setníkově víře a uzdravení jeho služebníka (otroka) je potřeba zasadit do širšího kontextu jednak toho, co se tenkrát událo a pak také do záměru, který měl evangelista Lukáš při psaní této scény.

V předešlé 6. kapitole vykresluje Lukáš Pána Ježíše jako učitele království Božího, a to tak, že předává jeho kázání na hoře. Události následující 7. kapitoly měly tehdejší účastníky oněch dějů stejně jako i nás upozornit na prorocký rozměr a charakter jeho služby. Ono to tak na první pohled nevypadá. Zvláště pak ne na konci dnešního čtení. Jenže ono je potřeba vnímat dnešní text v přímé souvislosti s tím, který na něj navazuje. Jedná se o příběh vzkříšení syna naimské vdovy. Příběh uzdravení sluhy římského setníka a uzdravení naimské vdovy patří k sobě. Minimálně zákoníci a farizeové, a můžeme předpokládat, že i mnozí další, uviděli v těchto činech mnohem více, než jenom pomoc dvěma lidem. Uviděli zde znamení. Zřetelně se jim vybavily dvě prorocké postavy:

- Elijáš – ten, který vzkřísil syna vdovy
- Elíša – ten který uzdravil syrského vojevůdce Naamána

Že tomu tak opravdu bylo, na to ukazuje závěr obou dvou příběhů: „Všech se zmocnila bázeň, oslavovali Boha a říkali: „Veliký prorok povstal mezi námi“ a „Bůh navštívil svůj lid.““ Obě dvě situace dotváří tento obraz. Obě tyto situace měly přispět ke zjevení (odhalení) toho, že v Ježíši z Nazareta se děje cosi Božího a mimořádného. Byly znameními.

Kdybychom četli první příběh o uzdravení setníkovy sluhy izolovaně, Pán Ježíš by zůstával v pozadí jako ten, kdo se díví (setníkově víře), a jako ten, kdo vyhoví žádosti. Spojení s příběhem o vzkříšení syna naimské vdovy ukazuje na to, že oním základním smyslem obojího je zjevení Pána Ježíše Krista jako proroka. Obojí má ukázat na to, že Bůh navštívil svůj lid. Z tohoto úhlu pohledu se nyní podívejme na příběh o uzdravení setníkovy sluhy.

2. NEMOCNÝ SLUHA SETNÍKA – ZVLÁŠTNÍ MOMENTY PŘÍBĚHU

Skladbou jednotlivých momentů je to zajímavý příběh. Hlavní postavou se jeví (alespoň co se týče prostoru v textu) římský setník. Ten, o koho tam jde – tedy o setníkovu sluhu, který je na smrt nemocen – ten stojí v pozadí. Je to otrok, sluha. Člověk, který nemluví, nežádá. Pán Ježíš v celém příběhu také téměř nepromluví. Jen tehdy, když mu setník posílá vstříc sluhy s tím, aby nevstupoval do jeho domu, protože by se rituálně znečistil kontaktem s pohanem (a že toho on sám není hoden), a navíc to není nutné, protože přece stačí, aby řekl slovo, a stane se, tehdy se Pán Ježíš podiví¹ nad vírou tohoto muže (cizince) a pochválí ji.

---

¹ V evangeliích se Pán Ježíš podivil 2x – jednou negativně – doma v Nazaretě se podivil domácím; a nyní se díví veliké víře setníka, cizince

Jinak neřekne nic. Nakonec se ani se setníkem ani s jeho nemocným sluhou nesetká. Sluha je prostě uzdraven (bez zmínky o bezprostřední reakci).

Další zajímavostí tohoto příběhu je jednota a solidarita, která se objevila kolem nemocného otroka. Setník (*Ne-Žid, Říman, důstojník cizích okupačních vojsk, bohatý člověk*) prosí městské starší (městské radní), aby oslovili Pána Ježíše s žádostí o pomoc, a ti za ním bez okolků jsou s více než slušnou žádostí a prosí Pána Ježíše o smilování nad cizincem². Je zde popsána až idylická atmosféra vzájemných vztahů. A ona tam tehdy v tomto slova smyslu vládla. A nevznikla sama sebou. A tím se dostáváme k samotnému římskému setníkově.

3. ŘÍMSKÝ SETNÍK – JEHO ZBOŽNOST A VÍRA

Byl to mimořádný člověk (římští setníci jsou obecně v nz popisováni jako příkladní lidé). Jeho postoj ke sluhovi byl neobyčejný – tolik humbuku kolem otroka! Jeho postoj k židovskému národu byl mimořádný, a to nejenom formálně. Hospodin Bůh Izraele se dotkl jeho srdce a vzbudil v něm posvátnou úctu, a snad i víru. Financoval výstavbu anebo rekonstrukci synagogy. Mohli bychom povědět, že tento cizinec – okupační voják, překročil své „cizinctví“ a sám se přiblížil, sám učinil krok k dobrému společenství s židovským národem a jeho Bohem. Když pak židovští starší (radní) prosí Pána Ježíše o pomoc, říkají dokonce, že „má rád náš národ“³. Je hoden – zaslouží si – abychom mu vyhověli, abys mu vyhověl“.

Charakter jeho znalostí a víry se v plnosti projevuje v tom, že žádá židovské starší, aby přednesli jeho prosbu Pánu Ježíši, o jehož zázračné moci se doslechl. Nebyl to projev povýšenosti (že by nechtěl sám jít, že by se ponížil; aby ho nebylo vidět). Byl to projev jeho pokory. On věděl, že kontaktem s ním by se Pán Ježíš rituálně poskvrnil, a to nechtěl. Šlo o projev pokory.

Projevuje se to ještě zřetelněji ve chvíli, kdy se zástup s Pánem Ježíšem blíží k jeho domu. Posílá své sluhy s poselstvím, jež je tvořeno dvěma zásadními výroky (těm se nakonec Pána Ježíše podíví).

- 1. Pane, nejsem hoden, abys vstoupil pod mou střechu**
- 2. Pane, řekni slovo. Nemusíš se chodit, stačí tvé slovo a můj sluha bude uzdraven („uzdravena bude duše má“).**

Vojenské řemeslo jej naučilo síle slova, síle rozkazu. Vyznává, že on sám je podřízený: řekne-li slovo velitel, on jej musí vykonat. Ten, kdo poslouchá, je ale

---

² Tak se modlil Šalomoun za cizince v chrámě (první čtení)

³ Mnozí z cizinců (Římanů) Židy pohrdali

zároveň velitelem a jako takový vyřkne slovo a ono se stane. Ví o síle slova. A co víc, tato jeho zkušenost se spojuje nyní s vírou a nadějí v Pána Ježíše Krista. Má-li moc (a tu má, je-li ve spojení s nebeským Otcem, kterého také poslouchá), pak stačí, aby řekl slovo. Nemusí být přítomen. Stačí povědět! V tom je obrovská víra setníka – pochopil sílu slova, Stvořitelského slova.

Pokora, úcta a víra – to jsou vlastnosti setníkovy víry. Přidáme-li k tomu **vztahy, které jsou prodchnuty láskou** (ke sluhovi a k židovskému národu), pak máme před sebou muže, o němž bychom těžko řekli, že je to důstojník římské armády. To bylo to, čemu se Pán Ježíš podivil, a co se pro jeho posluchače stává příkladem.

Skoro jakoby mimochodem se pak nakonec dovíme, že onen sluha byl uzdraven. **Dokonce beze slova!**

4. ZÁVĚR

Jestli Pán Ježíš popsal víru setníka jako světlou výjimku, pak ji zároveň dal jako příklad. Také pro nás. I my potřebujeme přitom slyšet otázku, zdali lidé, kteří jsou tak trochu na okraji sboru a církve nemilují Pána Boha, jeho lid i své bližní více a upřímněji, než my ostatní. Zdali oni nejsou v úctě, pokoře a víře Pánu Ježíši blíží než my?

Láska, pokora, úcta a víra v to, že stačí slovo Pána Ježíše, který mezi námi nyní není přítomen tělesně, to je to, co z naší lidské strany otevírá dveře radosti mnohých z toho, **Bůh navštěvuje svůj lid** – a nejen jej. I ty, kteří jsou v jeho blízkosti anebo dokonce i za jeho branami.

To, co dodnes otevírá dveře ke zjevení Pána Ježíše Krista, jsou ony dva postoje, které vyjádřil kdysi římský setník. Jsou to postoje, které chceme prožít i u stolu Páně a odejít s nimi domů:

1. **Pane, nejsem hoden, abys vstoupil pod mou střechu.**
2. **Pane, řekni slovo. Nemusíš se chodit, stačí tvé slovo a můj sluha bude uzdraven („uzdravena bude duše má“).**

Jan Asszonyi

